

Stockholm den 20 december 2021

Till

Högsta domstolen

HÖGSTA DOMSTOLEN
R 1

INKOM: 2021-12-20
MÅLNR: B 7530-21
BIL: 4

ANGÅENDE MÅL B 7530-21

Som ombud och offentlig försvarare för Lars Engstrand får jag komplettera tidigare ingivet överklagande enligt följande.

I. GRUNDER FÖR ÄNDRINGSYRKANDET

Bakgrund

- Christoffer Henriksson blev klient på advokatbyrån i slutet av augusti 2017. Förskott sattes in till byråns klientmedelskonto till täckande av två civilrättsliga tvister.
- Den 24 september 2017 förordnades Lars Engstrand av Stockholms tingsrätt som offentlig försvarare för Christoffer Henriksson.
- Lars Engstrand påkallade den 9 oktober 2017 beslagsförhandling i Stockholms tingsrätt där bevisning bl.a. fördes om att klienten hade 10 miljoner kronor på banken, se bilaga 1. Christoffer Henriksson framstod för Lars Engstrand som en framgångsrik affärsman och rekommendationsbrev från banken samt underlag för betalning för en beslagtagen klockan redovisades.

ADVOKAT: JOHAN ERIKSSON CLEA SANGBORN BJÖRN SANDIN TOBIAS FÄLTH LINA HOLMGREN
CAMILLA LIND OLLE KRISTHAMMAR ELSA SEGERROS SAMUEL WESTERLUND RASHIDI
BITRÄDANDE JURIST: HILDE BJÖRKQVIST

INFO@FORSVAR.SE
HANTVERKARGATAN 78 Box 12107 102 23 STOCKHOLM
TELEFON: 08-545 701 30 FAX: 08-545 701 39 Org.Nr 969682-9994

- Under september 2017 företrädde Christoffer Henriksson av två kollegor till Lars Engstrand i de civilrättsliga tvisterna där förlikning träffades innebärande bl.a att medel sedermera fördes över från Kronofogdemyndigheten till byråns klientmedelskonto. Överskottet från förlikningen motsvarar de medel som målet handlar om.
- Den 30 oktober 2017 förordnas Lars Engstrand av Blekinge tingsrätt till offentlig försvarare för Christoffer Henriksson.
- Den 2 november 2017 informerade Lars Engstrand åklagaren att pengar fanns på advokatbyråns klientmedelskonto. Hon vidtog inga åtgärder med anledning av detta.
- Av detta framgår således att Lars Engstrand från den 24 september 2017 varit offentlig försvarare för Christoffer Henriksson.
- Samfundet har avgivit yttrande, se bilaga 2.

Utbetalningar

- Som framgår av domen har utbetalningar skett vid två tillfällen avseende medel från klientmedelskontot. Båda enligt instruktion från Christoffer Henriksson.
- Inför den första utbetalningen den 1 november 2017 om 225 000 kronor kontaktades Christoffer Henriksson av byrån för kontroll av vem som var kontohavare av det av honom uppgivna kontot. Han uppgav då, vilket också framgår av förhöret i tingsrätten, att det var han själv. Det visade sig i efterhand att kontot i själva verket tillhörde en person vid namn Krenar Goga.
- Christoffer Henriksson uppgav således på direkt fråga att det var han som var kontohavare.
- Den andra betalningen till Emelie Sörensson om 75 000 kronor skedde den 8 november 2017 efter instruktion från Christoffer Henriksson. Lars Engstrand hade

ADVOKAT: JOHAN ERIKSSON CLEA SANGBORN BJÖRN SANDIN TOBIAS FÄLTH LINA HOLMGREN
CAMILLA LIND OLLE KRISTHAMMAR ELSA SEGERROS SAMUEL WESTERLUND RASHIDI
BITRÄDANDE JURIST: HILDE BJÖRKQVIST

INFO@FORSVAR.SE
HANTVERKARGATAN 78 Box 12107 102 23 STOCKHOLM
TELEFON: 08-545 701 30 FAX: 08-545 701 39 ÖRG.Nr 969682-9994

vetskap om vem betalningen skedde till och att Emelie Sörensson och Christoffer Henriksson, som var sambor, hade gemensam ekonomi.

Inställning i sak

Lars Engstrand har inte gjort sig skyldig till brott då överföringarna som skett är undantagna från penningtvättsdirektivet tillämpningsområde eftersom han agerat såväl i egenskap av försvarsadvokat som i enlighet med reglerna om god advokatsed.

Under alla förhållanden har han agerat i god tro och överföringarna har saknat penningtvättssyfte.

För det fall Högsta domstolen inte delar denna bedömning ska Lars Engstrand i allt fall frikännas från ansvar då han enligt det advokatetiska regelverket varit skyldig att genomföra överföringarna för att inte åsidosätta god advokatsed. Han har därmed befunnit sig i konstitutionell nöd.

Hovrättens dom

Hovrätten har felaktigt kommit fram till ett slut med innebörd att Lars Engstrand varit skyldig att kontakta Polismyndigheten och ange sin egen klient. Det är en felaktig slutsats eftersom han i egenskap av försvarare är undtagen penningtvättsregleringens tillämpningsområde. Tvärtom har han som advokat en redovisningsplikt som innebär att han är nödgad att skyndsamt betala ut klientmedel enligt klientinstruktion. Vidare har han en tystnadsplikt och lojalitetsplikt som förhindrar honom från att kontakta polisen i den givna situationen. Det ska noteras att Lars Engstrand vid tidpunkten för överföringarna var förordnad som offentlig försvarare för klienten. Dessutom har han, trots att det varit i strid med god advokatsed, informerat åklagaren om att medlen fanns på klientmedelskontot.

Hovrätten har felaktigt bedömt att Lars Engstrand i den aktuella situationen träffas av penningtvättsdirektivets reglering då han agerar även som ombud i ett civilrättsligt förfarande och då kan ha en sådan skyldighet. Den civilrättsliga tvisten hanterades dock av hans kollegor och Lars Engstrands främsta uppdrag var som försvarsadvokat. Det är därav inte motiverat att tillämpa penningtvättslagstiftningen när Lars Engstrand har ett pågående uppdrag som

ADVOKAT: JOHAN ERIKSSON CLEA SANGBORN BJÖRN SANDIN TOBIAS FÄLTH LINA HOLMGREN
CAMILLA LIND OLLE KRISTHAMMAR ELSA SEGERROS SAMUEL WESTERLUND RASHIDI
BITRÄDANDE JURIST: HILDE BJÖRKQVIST

försvare. Han är i en sådan situation på grund av advokatetiska regler, främst tystnadsplikt, förhindrad att kontakta polisen. Advokatsamfundet har yttrat sig i målet och angett att det saknas "anledning att utgå ifrån annat än att Lars Engstrand har agerat i enlighet med god advokatsed i fråga om redovisning av klientmedel".

Hovrättens tillämpning av penningtvättslagstiftningen innebär att advokater försätts i en prekär sits. Om det är det civilrättsliga uppdraget som hovrätten anser avgörande för den fällande domen ska noteras att Lars Engstrand inte hanterade detta ärende. Om det är i egenskap av försvarare är hans bestämda uppfattning att han är undantagen penningtvättslagstiftningen eftersom humanjuridiska uppdrag undantas. Under hela förloppet har Lars Engstrand dubbla roller.

Om Högsta domstolen mot förmodan delar hovrättens bedömning i detta avseende får framhållas att Lars Engstrand har meddelat åklagaren att pengar finns på klientmedelskontot utan att åklagaren vidtog några åtgärder. Det har således kommit brottsbekämpande myndigheterna till känna utan reaktion. Åklagaren har beslutat om säkerhetsåtgärder i form av kvarstad i annat skede, dock inte med anledning av Lars Engstrands besked om pengarna som fanns på byråns klientmedelskonto. Det hade varit möjligt att meddela Lars Engstrand förbud att röra pengarna.

Det är även av intresse att det från åklagarens sida inte anses felaktigt att han tog emot klientmedel som förskott. De inbetalningarna hade åklagaren inga synpunkter på i och med att åtal inte väckts i denna del. Däremot när pengarna kommer från en svensk myndighet, vilket bör anses mer legitimt, ansågs transaktionen brottslig. Detta framstår som ytterst motsägelsefullt.

Under alla förhållanden har Lars Engstrand befunnit sig i konstitutionell nöd då han saknat handlingsalternativ. Oavsett hur han i den givna situationen skulle ha agerat skulle han antingen ha brutit mot god advokatsed och i förlängningen även rättegångsbalkens regler (se 8 kap. 4 § där det anges att advokater är skyldiga att iaktta god advokatsed) genom att inte redovisa klientmedel eller agerat i strid med straffbestämmelser enligt hovrättens synsätt.

II. SKÄL FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen prövar överklagandet och behandlar följande prejudikatfrågor samt uttalar sig om:

1. Penningtvättsdirektivets tillämplighet i situationer där advokater har dubbla roller i såväl civilrättsliga som brottmålsprocesser för samma klient samtidigt.
2. Gränsdragningen vid penningtvättsdirektivets tillämplighet och undantag för humanjuridiska uppdrag. Är det uppdraget eller rollen som är avgörande för hur advokater ska agera och lagstiftningen tillämpas?
3. Hur förhåller sig ovan nämnda frågor till undantaget i 4 kap. 8 § PTL där försvarsadvokater undantas från rapporteringsskyldigheten?
4. Hur ska den konstitutionella nöd som en advokat befinner sig i vid en likvärdig situation hanteras när advokaten antingen tvingas bryta mot god advokatsed med konsekvenserna det kan få eller åsidosätta penningtvättslagstiftningen och därmed riskera straffansvar?

III. UTVECKLADE GRUNDER FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Behov av prejudikat

Det finns ett övergripande behov av klargörande från högsta instans då frågorna inte är prövade tidigare och har stor betydelse för alla advokater. Lagstiftningen är därtill relativt ny och oprövad i förhållande till advokater. Det är av största vikt att advokater har tillgång till tydlig vägledning från högsta instans avseende hur en advokat ska agera i förhållande till penningtvättsregleringen. Detta särskilt eftersom det inte är ovanligt att en advokat åtar sig uppdrag i såväl civilrättsliga som straff-/processrättsliga angelägenheter för samma klient och därav befinner sig i en situation med dubbla roller.

Behovet gör sig särskilt tydligt då penningtvättsdirektivets tillämplighet har medfört för det advokatetiska regelverket vitt främmande lösningar i form av skyldighet för advokater att i vissa situationer ange sin klient. Det är en fråga som är omdiskuterad och strider mot grundläggande advokatetik avseende lojalitets- och tystnadsplikt gentemot klient samt redovisningsplikt vilket sammanfattas väl enligt följande:

ADVOKAT: JOHAN ERIKSSON CLEA SANGBORN BJÖRN SANDIN TOBIAS FÄLTH LINA HOLMGREN
CAMILLA LIND OLLE KRISTHAMMAR ELSA SEGERROS SAMUEL WESTERLUND RASHIDI
BITRÄDANDE JURIST: HILDE BJÖRKQVIST

"Tydligt är att penningtvättslagstiftningen allvarligt kränker principer som för advokatyrkets utövare betraktas som närmast heliga. Att en advokat skall fungera som angivare av sin klient är med traditionell syn på yrket fullständigt främmande." (Anne Ramberg, Advokaten ur ett konstitutionellt perspektiv – några tankar om oberoende, Festskrift till Johan Hirschfeldt, 2008, s. 424 ff.).

Det bör även påpekas att underinstanserna kommit till helt skilda slutsatser i målet, vilket tyder på ett behov av vägledning och klargörande från högsta instans.

Målets lämplighet som underlag för ett prejudikat

Målet är lämpligt som underlag för ett prejudikat då parterna är överens om att överföringarna har skett. Det finns således inga påtagliga bevisfrågor som skymmer rättsfrågorna som aktualiseras utan det är ytterst en fråga om tolkning av penningtvättsdirektivet och dess tillämplighet för advokater i brottmålsprocesser.

Därtill är det ett unikt mål eftersom det är situationer som sällan provas och kan komma att få ökad betydelse i framtiden då advokater i hög utsträckning kommer att ställas inför liknande situationer framöver.

IV. BEVISNING OCH SÄRSKILT YRKANDE

1. Lars Engstrand åberopar ljud- och bildupptagning från förhöret med sig själv i tingsrätten.
2. Den skriftliga bevisningen som åberopades i tingsrätten, åberopas även i Högsta domstolen, se bilaga 1 och bilaga 2.
3. Lars Engstrand yrkar att Högsta domstolen ska inhämta yttrande från Advokatsamfundet.

Som ovan

Johan Eriksson

ADVOKAT: JOHAN ERIKSSON CLEA SANGBORN BJÖRN SANDIN TOBIAS FÄLTH LINA HOLMGREN
CAMILLA LIND OLLE KRISTHAMMAR ELSA SEGERROS SAMUEL WESTERLUND RASHIDI
BITRÄDANDE JURIST: HILDE BJÖRKQVIST

Till

Stockholms tingsrätt

2017-10-09

Mål B 12222 - 17

Åklagaren ./ Christoffer Henriksson m.fl.

Som offentlig försvarare för Christoffer Henriksson får jag begära rättens prövning av beslag som skett i enlighet med bifogat beslagsprotokoll.

1 YRKANDE

Christoffer Henriksson yrkar att beslag enligt pp. 1-3 och 9-11 ska hävas och egendomen återlämnas till honom.

2 GRUNDER

Christoffer Henriksson förnekar brott.

Den i beslag tagna egendomen kan inte antas ha betydelse för utredningen av brott.

Den i beslag tagna egendomen kan inte heller antas vara på grund av brott förverkad.

3 OMSTÄNDIGHETER

Egendomen som tagits i beslag tillhör Henriksson.

Det är uppenbart att egendomen som yrkandet avser inte kan antas ha betydelse för utredning av brott.

Misstanken avseende penningtvättsbrott är uppenbart ogrundad. Henriksson innehar en substantiell förmögenhet skapad genom omfattande affärsverksamhet. Finansiering av den klocka som beslagtagits liksom de kontanter som anträffats härrör ifrån denna. Henriksson har ett gott namn i bankkretsar och av aktuella kontoutdrag, som försvaret har tillgång till, framgår att han har banktillgodo-havanden som vida överstiger 10 miljoner kronor. Vad gäller den aktuella klockan finns det också fullgod dokumentation på både inköp och betalning.

Det bestrids således att egendomen skulle härröra från brott eller brottslig

verksamhet.

Det finns hittills inte ens ett påstående från åklagaren vad sådan brottslighet skulle bestå i. Likaledes saknas omständigheter som kan tjäna till stöd för påståendet om penningtvättsyfte. Det är även lika oklart hur åklagaren menar att Henriksson skulle ha utövat befattning med egendomen på ett sätt som skulle vara en penningtvättsåtgärd.

Henriksson bestrider brott för vilket egendomen skulle kunna antas vara förverkad och det torde med anledning av det som anförts ovan vara uppenbart att egendomen inte kan antas komma att bli förverkad avseende misstanken om penningtvättsbrott. Därmed kan inte heller egendom i form av pengar tas i beslag genom s.k. penningbeslag.

Vad gäller förhandling i beslagsfrågan har jag möjlighet att delta i en sådan under hela onsdagen. Tacksam om tingsrätten återkommer snarast beträffande detta.

Stockholm som ovan

Lars Engstrand

Kontohistorik

2017-09-29 09:42
CHRISTOFFER HENRIKSSON

e-sparkonto 8153-9,4 262 868-5 (SEK)

Välj konto

				Belopp
Saldo				10 000 000,84
Tillgängligt belopp				10 000 000,84
De senaste transaktionerna				
Bokf.datum ▼	Trans.datum ▼	Kontohändelse ▼	Belopp ▼	Saldo
17-01-02	16-12-31	Övf via Internet 8153943308279	-3 043,00	10 000 000,84
16-12-30	16-12-31	Prel skatt	-1 304,00	10 003 043,84
16-12-30	16-12-31	Sparränta	4 347,25	10 004 347,84
16-04-14	16-04-14	Övf via Internet 8153942628677	4 000 000,00	10 000 000,59
16-04-07	16-04-07	Övf via Internet 8153942628677	500 000,00	6 000 000,59
16-01-22	16-01-21	Övf via Internet 8153942628677	500 000,00	5 500 000,59
16-01-04	16-01-01	Övf via Internet 8153943308279	-1 108,00	5 000 000,59
15-12-30	15-12-31	Prel skatt	-474,00	5 001 108,59
15-12-30	15-12-31	Sparränta	1 581,82	5 001 582,59
15-11-12	15-11-12	Övf via Internet 8153942628677	1 000 000,00	5 000 000,77
15-10-02	15-10-02	Övf via Internet 8153943308279	1 000 000,00	4 000 000,77
15-09-04	15-09-04	Övf via Internet 8153942628677	200 000,00	3 000 000,77
15-09-04	15-09-04	Övf via Internet 8153942628677	100 000,00	2 800 000,77
15-09-04	15-09-03	Övf via Internet 8153943308279	-100 000,00	2 700 000,77
15-08-13	15-08-13	Övf via Internet 8153942628677	50 000,00	2 800 000,77
15-08-07	15-08-07	Övf via Internet 8153942628677	150 000,00	2 750 000,77
15-08-04	15-08-04	Övf via Internet 8153942628677	100 000,00	2 600 000,77

Rekommendationsbrev

För Christoffer Henriksson 19880906-3350

Christoffer Henriksson är en kund hos oss i Sparbanken i Karlshamn Private Banking.

Christoffer är en företagsam entreprenör som varit min kund sedan i november 2014. I nuläget äger Christoffer flera företag och är kapitalstark placeringskund.

Martin Celion

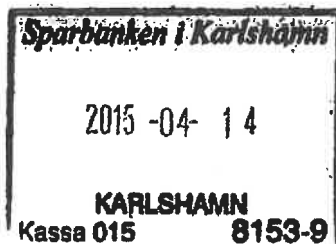
Lic. Private Banker

+46 454-30 44 61

Sabine Strömberg

Lic. Private Banker

+46 454-30 44 62

Sparbanken i Karlshamn

Drottninggatan 55, Box 44, 374 21 Karlshamn

Kundtjänst; 0454-30 44 00 eller kundtjänst@sparbankenikarlshamn.se, www.sparbankenikarlshamn.se

Styrelsens säte, Karlshamn, Organisationsnummer 536200-9481, Bankgiro 981-1530

Karlshamn

Åsrum

Mörum

Svängsta

Kyrkhult

Olofström

Sparbanken
i Karlshamn

Transaktionsdetaljer

2017-10-03 19:19
CHRISTOFFER HENRIKSSON

Kontouppgifter

Kontonummer	8153-9,4 330 827-9
Namn	Gemensamt lönek.
Valuta	SEK

Transaktionsuppgifter

Transaktionstyp	Uttag	Referens	AUDEMARS PIGUET
Beskrivning	KORTKÖP/UTTAG	Bankreferens	
Bokföringsdatum	17-08-24	Belopp	-527 242,11
Transaktionsdatum	17-08-24	Meddelande	AUDEMARS PIGUET

Monsieur CHRISTOPHER HENRIKSSON

Facture n° 847

Page 1

37230

SUEDE

Lundi 21 Août 2017

Qté	Article	Prix TTC €
1	001.65334 AUDEMARS PIGUET ROYAL OAK EN OR JAUNE OR 750/1000 220.32 gr / Gravure : J06806 935252	53 475,00
1	010.365 AUDEMARS PIGUET ROYAL OAK EN OR JAUNE OR 750/1000 220.32 gr / Gravure : J47405-990913	53 475,00

Nb d'articles : 2 D

Mode de Règlement	Euro	Total	Euro
Fintrax	53 475,00	Hors Taxes	89 125,00
Fintrax	53 475,00	T.V.A	17 825,00

Net à payer TTC 106 950,00

Les retours font l'objet d'un avoir et ne sont acceptés que dans un délai de 15 jours

Siège social : Degré 50 rue Pierre Cyprien 75006 PARIS
 Société par actions simplifiée au capital de 2 500 000,00 Euros, R.C.S. Paris B 022 199 708
 TVA Intracommunitaire : FR 16 112 150 149

Johan Eriksson

Från: Mia Edwall Insulander <Mia.Edwall.Insulander@advokatsamfundet.se>
Skickat: den 12 november 2019 14:58
Till: Johan Eriksson; kjell.janneson@aklagare.se; joel.holmgren@aklagare.se
Ämne: Yttrande över bilagda omständigheter avseende advokaten Lars Engstrand
Bifogade filer: Bilaga 1.pdf; ATT00001.htm; Bilaga 2.pdf; ATT00002.htm; Bilaga 3.pdf; ATT00003.htm

Advokatsamfundet har mottagit en förfrågan från Åklagarmyndigheten, genom kammaråklagaren Joel Holmgren, enligt bilaga 1.

Förfrågan har besvarats av chefsjuristen Maria Billing, enligt bilaga 2.

Länken till disciplinnämndens avgörande skulle dock rätteligen avsett följande avgörande.

https://www.advokatsamfundet.se/globalassets/advokatsamfundet_sv/beslut-i-disciplinarenden/Hamta_klients_egendom_i_beslag.pdf

Advokaten Johan Eriksson, som är privat försvarare för advokaten Lars Engstrand, har därefter kontaktat Advokatsamfundet och begärt att samfundet ska yttra sig över omständigheterna som framgår av bilaga 3.

Inledningsvis måste framhållas att det av principiella skäl inte är möjligt och inte heller lämpligt att i ett enskilt fall föregå en eventuell prövning i disciplinnämnden och uttala hur ett visst agerande av en advokat är förenligt med god advokatsed eller inte.

Med detta sagt kan det dock konstateras att förundersökningen i detta fall berör frågor om god advokatsed som är av principiell art och som är reglerade dels i vägledande regler om god advokatsed jämte bokföringsreglementet, dels genom ett s.k. vägledande uttalande av Advokatsamfundets styrelse, vilket är bindande för alla advokater. Mitt yttrande avser således de principiella frågorna i ärendet och inför yttrandet har jag enbart tagit del av handlingarna i bilagorna 1-3.

Frågan om återredovisning av klientmedel finns reglerad i 4.6.2 Vägledande regler om god advokatsed. Därtill har frågan behandlats av styrelsen i ett vägledande uttalande enligt följande:

https://www.advokatsamfundet.se/globalassets/advokatsamfundet_sv/vagledande-uttalanden/78934_20061009133514.pdf

Omständigheterna i det vägledande uttalandet är till stor del jämförbara med det aktuella fallet. Enligt uppgift har Lars Engstrand varit i god tro. Till skillnad från omständigheterna i det vägledande uttalandet har Lars Engstrand mottagit betalningen till sitt klientmedelskonto från en statlig myndighet, KFM. Utgångspunkten för Advokatsamfundets bedömning i detta skede utgår också från förhållandet att även de medel Lars Engstrand initialt tagit emot på klientmedelskontot skett i god tro. Det framgår vidare att Lars Engstrand, trots att någon sådan skyldighet inte föreligger, har upplyst åklagaren om att han haft medel på sitt klientmedelskonto, som tillhörde hans klient. Åklagaren har dock inte vidtagit några åtgärder i anledning av informationen.

Mot bakgrund av nu angivna förutsättningar och de för Advokatsamfundet enligt bif. dokumentation kända omständigheterna saknar Advokatsamfundet anledning att utgå ifrån annat än att Lars Engstrand har agerat i enlighet med god advokatsed i fråga om redovisning av klientmedel.

Mia Edwall Insulander, Advokat
Generalsekreterare
Sveriges Advokatsamfund